

Bön: Herre, helga oss i sanningen, Ditt ord är sanning. Amen.

Kära vänner! Idag firar vi *den helige Mikaelns dag*. Ärkeängeln¹ Mikael är en av de förnämsta furstarna², alltså en mäktig änglafurste. Men denna dag, *den helige Mikaelns dag* har en mer övergripande tema: ”Änglarna”. Finns det änglar? Ja, det gör det. Bibeln talar mycket om änglar. I den nicaenska trosbekännelsen bekänner vi: ”*Jag tror på en enda Gud, allsmäktig Fader, skapare av himmel och jord, av allt vad synligt och osynligt är.*” Änglarna tillhör till den osynliga världen. De är ”**andar i helig tjänst, utsända för att tjäna dem som skall ärva frälsningen**”³. Av sitt väsen är änglarna andar. Ordet ängel är egentligen ett ämbetsnamn. Vi tror på änglar men vi varken tillber eller visar dem någon religiös dyrkan eftersom de är skapade varelser.⁴ Från Uppenbarelseboken läser vi hur Johannes föll ner för att tillbe framför fötterna på en ängel men fick höra: ”**Gör inte det! Jag är tjänare liksom du och dina bröder profeterna och de som håller fast vid orden i denna bok. Gud skall du tillbe.**”⁵ Vi skall inte tillbe eller dyrka änglarna.

En av de gammaltestamentliga texterna för denna dag är hämtad från 2 Kungabokens sjätte kapitel. Jag läser en längre stycke för att vi får höra hela kontexten. Vi står upp för att höra predikotexten från 2 Kungaboken 6:8-23:

⁸Kungen i Aram låg i krig med Israel. När han rådgjorde med sina tjänare och sade: ”På den och den platsen skall jag slå läger”, ⁹sände gudsmannen bud till Israels kung och lät säga: ”Se till att du inte drar förbi den platsen, för arameerna ligger där.” ¹⁰Då sände Israels kung folk till den plats som gudsmannen hade angivit för honom och varnat honom för. Och han aktade sig noga där. Detta hände inte bara en eller två gånger. ¹¹Kungen i Aram blev mycket oroad över detta. Han kallade till sig sina tjänare och sade till dem: ”Kan ni inte säga mig vem av de våra det är som håller med Israels kung?” ¹²Då svarade en av hans tjänare: ”Så är det inte, min herre konung. Men Elisa, profeten i Israel, meddelar Israels kung varje ord du talar i din sovkvammar.” ¹³Han sade: ”Gå och se efter var han finns, så att jag kan skicka någon att gripa honom.” Man berättade då för honom att han var i Dotan. ¹⁴Då sände han dit hästar och vagnar och en stor här. De kom om natten och omringade staden. ¹⁵När gudsmannens tjänare tidigt på morgonen steg upp och gick ut, se, då hade en här med hästar och vagnar omringat staden. Tjänaren sade till gudsmannen: ”O, min herre, vad skall vi ta oss till?” ¹⁶Han svarade: ”Frukta inte! De som är med oss är fler än de som är med dem.” ¹⁷Och Elisa bad: ”HERRE, öppna hans ögon, så att han ser.” Då öppnade HERREN tjänarens ögon, och han fick se att berget var fullt av hästar och vagnar av eld runt omkring Elisa. ¹⁸När arameerna drog ner mot honom bad Elisa till HERREN och sade: ”Slå detta folk med blindhet.” Och HERREN slog dem med blindhet, så som Elisa hade bett. ¹⁹Elisa sade då till dem: ”Det här är inte den rätta vägen eller den rätta staden. Följ mig, så skall jag föra er till den man som ni letar efter.” Och han förde dem till Samaria. ²⁰Men när de kom till Samaria, sade Elisa: ”HERRE, öppna deras ögon så att de ser.” Då öppnade HERREN deras ögon, och de såg att de var mitt i Samaria. ²¹När Israels kung såg dem, sade han till Elisa: ”Skall jag hugga ner dem, min fader, skall jag hugga ner dem?” ²²Han svarade honom: ”Du skall inte hugga ner dem. Hugger du ner dem som du har tagit till fånga med svärd och båge? Sätt fram mat och vatten åt dem, låt dem äta och dricka och låt dem sedan gå tillbaka till sin herre igen.” ²³Då lät han laga till en stor måltid åt dem. Och när de hade ätit och druckit lät han dem gå, och de gick tillbaka till sin herre igen. Sedan kom det inte mer några arameiska strövskaror in i Israels land. (2 Kungaboken 6:8-23)

¹ Juda 9.

² Dan 10:13.

³ Hebr 1:14.

⁴ Pieper s.223.

⁵ Upp 22:9.

I denna text finns mycket som är värt att tas upp. Men vi kommer att koncentrera oss på det som texten säger om änglarna, de osynliga väsen som profeten Elisas tjänare fick för en stund se med sina ögon.

Vi hörde att Arams kung blev irriterad på profeten Elisa. Först trodde han att det fanns en spion bland hans armé, men så var det ju inte. En av Arams kungs tjänare förklarade till konungen: **”Så är det inte, min herre konung. Men Elisa, profeten i Israel, meddelar Israels kung varje ord du talar i din sovkammare.”** (v.12) Då sade Ben-Hadad, kungen i Aram: **”Gå och se efter var han finns, så att jag kan skicka någon att gripa honom.”** Man berättade då för honom att han var i Dotan. Då sände han dit hästar och vagnar och en stor här. De kom om natten och omringade staden.” (v.13-14) Vad är det som händer här? Arams kung fick höra något konstigt, nämligen att profeten Elisa – den levande Gudens, Jahves profet – höll på att hjälpa Israels kung. Men han backade inte från sina planer. Istället befallde han att Elisa skulle gripas.

”När gudsmannens” – alltså profeten Elisas – **”tjänare tidigt på morgonen steg upp och gick ut, se, då hade en här med hästar och vagnar omringat staden. Tjänaren sade till gudsmannen: ”O, min herre, vad skall vi ta oss till?”** (v.15) Profetens tjänare verkar få panik – och vem skulle inte bli orolig om fiendearmén stod bakom fönstret! Tjänaren sade till Elisa: **”O, min herre, vad skall vi ta oss till?”** Han svarade: **”Frukta inte! De som är med oss är fler än de som är med dem.”** Och Elisa bad: **”HERRE, öppna hans ögon, så att han ser.”** Då öppnade HERREN tjänarens ögon, och han fick se att berget var fullt av hästar och vagnar av eld runt om kring Elisa.” (vv.15b-17)

Vilken märklig morgon denna gudsmannens tjänare hade! Först blev han förskräckt av den stora fiendearmén som han mötte när han gick ut och efter det öppnade HERREN hans ögon för att se den gällande verkligheten, änglaarmén som skyddade Elisa! **”Frukta inte! De som är med oss är fler än de som är med dem.”** (v.16) Om Elisa själv såg dessa hästar och vagnar av eld med sina fysiska ögon vet jag inte. Men det som vi vet är att han visste att de som var med dem var fler än de som var emot dem! Han visste att HERRENS änglar var med honom. Synen om hästarna och vagnarna av eld måste ha lugnat ner profetens tjänare. Det var sant! **”De som är med oss är fler än de som är med dem”!**

”När arameerna drog ner mot honom bad Elisa till HERREN och sade: ”Slå detta folk med blindhet.” Och HERREN slog dem med blindhet, så som Elisa hade bett. Elisa sade då till dem: **”Det här är inte den rätta vägen eller den rätta staden. Följ mig, så skall ja föra er till den man som ni letar efter.”** Och han förde dem till Samaria. Men när de kom till Samaria, sade Elisa: **”HERRE, öppna deras ögon så att de ser.”** Då öppnade HERREN deras ögon, och de såg att de var mitt i Samaria. När Israels kung såg dem, sade han till Elisa: **”Skall jag hugga ner dem, min fader, skall jag hugga ner dem?”** (vv.18-21) Arams kungs stora här hade kommit för att gripa Elisa, den problematiska profeten som störde hans planer, men i stället ledde profeten denna här mittibland deras fiender. När HERREN öppnade deras ögon såg de att de var mitt i Samaria och Israels kung skulle ha kunnat döda dem på en gång och utan större motstånd. Men Israels konung fick inte döda dessa män. Istället **”lät han laga till en stor måltid åt dem”** (v.23a), som Elisa hade sagt. **”Och när de hade ätit och druckit lät han dem gå, och de gick tillbaka till sin herre igen. Sedan kom det inte mer några arameiska strövskaror in i Israels land.”** (v.23b)

Gud gjorde många under och tecken genom profeten Elisa. Det är inte alltid som Guds folk har profeter eller apostlar mittibland dem som är kallade att göra sådana under och tecken som några profeter eller apostlarna gjorde. Under den gammaltestamentliga tiden fanns några tider då Gud kallade en eller flera profeter som fick speciella krafter och som gjorde under i Hans namn. Även om vi inte ser sådana kraftgärningar som vi läser att hände i både Gamla och Nya testamentet så är Herren Gud den samme.⁶ Han är lika allsmäktig som Han alltid har varit. I Sin nåd har Han givit oss Sitt ord, Den Heliga Skrift. Apostlarna hade en viktig uppgift och Gud bekräftade deras förkunnelse med tecken, under och kraftgärningar.⁷ Det är genom apostlarna och profeterna som vi har fått Bibeln.

Även om vi inte har sådana stora profeter som Elisa bland oss idag så tror vi på den samme Guden och Frälsaren som han trodde på. Även om vi inte ser änglarna som Elisas tjänare fick se så sänder Gud Sina änglar för att tjäna oss och Sin Kyrka. Änglarna är **”andar i helig tjänst, utsända för att tjäna dem som skall ärva frälsningen”**⁸, säger Skriften. De goda änglarna lyder Gud i allt vad Gud säger. **”Lova HERREN, ni hans änglar, ni starka hjältar som utför hans befallning, så snart ni hör ljudet av hans befallning. Lova HERREN, ni alla hans härskaror, ni hans tjänare som uträttat hans vilja”**, sjunger David i Psaltarsalm 103. De heliga änglarnas antal är mycket stor⁹ och det finns ordningar bland dem, men Bibeln berättar inte så mycket om dessa ordningar. Det finns i alla fall en ärkeängel, kanske även flera; det finns kerubimer¹⁰ och serafimer¹¹; det finns furstar och väldigheter, makter och herradömen¹², härskarna¹³, tronfurstar¹⁴...

När man talar om änglarna och den osynliga verkligheten så påminner Skriften oss om den mörka sanningen att det finns även onda änglar. En del av änglarna föll efter skapelsen. Änglarna som lydde Gud och följde inte efter de andra fallna änglar har Gud fastställt i det goda, på så sätt att de inte längre kan avfalla – de är Kristi änglar¹⁵ och på sista dagen kommer Människosonen med alla Sina änglar, som Matteus skriver¹⁶. Änglarna som deltog det syndiga upproret är för evigt fördömda.¹⁷ Guds Son blev inte en ängel. Han försonade inte de fallna änglarnas synd. Han blev en människa och försonade oss syndiga människor med Gud! Det är Guds nåd – och endast Hans nåd – inte på något sätt vårt eget förtjänst att Han utgav Sin enfödde Son. Det är på grund av Guds kärlek och nåd som vi blir frälsta. **”Ty av nåden är ni frälsta genom tron, inte av er själva, Guds gåva är det, inte på grund av gärningar, för att ingen skall berömma sig.”**¹⁸ Vi har verkligen orsak för att tacka och prisa Gud! Han frälste oss! Kristus har friköpt oss! Hans blod har runnit för dina synder och mina. Alla våra synder är förlättna och vi får vara Hans barn. Finns det något bättre? **”Är Gud för oss, vem kan då vara emot oss?”**¹⁹ Skriften innehåller många trösterika löften för oss troende, för oss som är med Gud och med vilka Gud är. Med kung David får vi sjunga: **”Mina fiender måste vika tillbaka när jag ropar till dig. Detta vet jag, ty Gud är med mig. Med Guds hjälp skall jag prisa hans ord, med HERRENS hjälp skall jag prisa hans ord. På Gud förtröstar jag och fruktar inte. Vad kan människor göra mig?”**²⁰ När vi håller oss till Gud och Hans ord, då är vi under Hans skyddande vingar. Då kan inte djävulen eller någon av de onda

⁶ Hebr 13:8.

⁷ T.ex. 2 Kor 12:12; Mark 16:17-20; Apg 14:3; Rom 15:17-19.

⁸ Hebr 1:14.

⁹ T.ex. Dan 7:10; Luk 2:13; Hebr 12:22.

¹⁰ 1 Mos 3:24; Ps 80:2.

¹¹ Jes 6:2 (jmf. Kol 1:16).

¹² Ef 1:21.

¹³ Ef 3:10.

¹⁴ Kol 1:16.

¹⁵ Matt 16:27; 2 Tess 1:7; Judas 14.

¹⁶ Matt 25:31.

¹⁷ Judas 6; Matt 8:29b; 25:41b.

¹⁸ Ef 2:8-9.

¹⁹ Rom 8:31b.

²⁰ Ps 56:10-12.

änglarna förstöra oss. Det kommer inte alltid att vara lätt att följa Herren och Hans ord, men Herren har lovat att vara med oss **”alla dagar intill tidens slut”**²¹. Han har lovat att ta hand om oss, bära oss och beskydda oss. Elisa sade till sin rädda tjänare: **”Frukta inte! De som är med oss är fler än de som är med dem.”** (v.16) När vi nu har hört om Guds ords löften för oss kristna så kan vi också tillämpa dessa ord för oss själva. Vår Gud och Frälsare är med oss och Hans änglar är utsända för att tjäna oss som skall ärva frälsningen, därför: Frukta inte! De som är med oss är fler än de som är med dem.

Amen!²²

Bön:

Herre, vår Gud och Frälsare!

*Vi tackar Dig för att Du har utsänt änglarna att beskydda oss
och tjäna oss som tror på Din Son Jesus Kristus!*

I Jesu namn. Amen.

Pastor Jan-Erik Tiri
e-mail: jetiri@yahoo.se
www.lutherdom.se

---

²¹ Matt 28:20.

²² 1623 ord (2099 med Bibeltexten).